

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 216/2021
09.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца СТЕЧАЈНА МАСА МПП ПРОЈЕКТОМОНТАЖА АД Београд, Поенкареова број 20, чији је пуномоћник Зоран Танасковић, адвокат у ..., против туженог ГРАНД ИНВЕСТМЕНТ ДОО Београд, Милутина Миланковића број 21, чији је пуномоћник Владан Јефтић, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 6Пж 2103/19 од 28.05.2020. године исправљене решењем истог суда 6Пж 2103/19 од 29.03.2021. године, у седници већа одржаној 09. септембра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА**, пресуда Привредног апелационог суда 6Пж 2103/19 од 28.05.2020. године исправљена решењем истог суда 6Пж 2103/19 од 29.03.2021. године и пресуда Привредног суда у Београду 25П 3764/2017 од 24.12.2018. године се **ПРЕИНАЧУЈУ** тако што се обавезује тужени ГРАНД ИНВЕСТМЕНТ ДОО Београд да тужиоцу СТЕЧАЈНА МАСА МПП ПРОЈЕКТОМОНТАЖА АД Београд исплати износ од 60.302.089,00 динара са законским затезним каматама на износ од 3.232.529,00 динара од 06.04.2017. године, на износ од 5.800.000,00 динара од 08.05.2017. године, на износ од 10.000.000,00 динара од 31.07.2017. године и на износ од 41.269.560,00 динара од 02.08.2017. године, те да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.147.500,00 динара, у року од 8 дана,

док се **ОДБИЈА** ревизија изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 6Пж 2103/19 од 28.05.2020. године исправљене решењем истог суда 6Пж 2103/19 од 29.03.2021. године у делу у ком је потврђена пресуда Привредног суда у Београду 25П 3764/2017 од 24.12.2018. године у одбијајућем делу за тужбени захтев за износ преко износа од 60.302.089,00 динара и за законске затезне камате на износ од 10.000.000,00 динара од 31.03.2017. године и на износ од 1.828.878,00 динара од 06.04.2017. године, **КАО НЕОСНОВАНА**.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 25П 3764/2017 дана 24.12.2018. године којом је у I ставу укинуо решење о извршењу на основу веродостојне исправе овог суда 5Иив 1757/17 од 31.03.2017. године у обавезујућем делу; у II ставу (погрешно означеном као став I) дозвољено је преиначење тужбе повећањем тужбеног захтева на

износ од 72.130.967,00 динара; у III ставу (погрешно означен као став II) одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу плати износ од 72.130.967,00 динара са законском затезном каматом на износ од 10.000.000,00 динара од 13.03.2017. године, на износ од 5.061.407,00 динара од 06.04.2017. године, на износ од 5.800.000,00 динара од 08.05.2017. године, на износ од 10.000.000,00 динара од 31.07.2017. године и на износ од 41.269.560,00 динара од 02.08.2017. године; у IV ставу изреке (погрешно означено као став III изреке) обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 452.500,00 динара.

Привредни апелациони суд је донео пресуду 6Пж 2103/19 дана 28.05.2020. године, коју је исправио решењем 6Пж 2103/19 дана 29.03.2021. године, којом је одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Привредног суда у Београду 25П 3764/2017 од 24.12.2018. године у ставу трећем и четвртом изреке (погрешно означено као став II и III) и одбио је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде је тужилац изјавио дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију. Определио је захтев за накнаду трошкова.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/2011...18/2020) и одлучио да је ревизија делимично основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, те без битних повреда одредаба парничног поступка на које у ревизији указује тужилац, из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. Закона о парничном поступку. У побијаној пресуди другостепени суд налази да је првостепени суд у потпуности правилно утврдио чињенично стање у погледу одлучних чињеница за решавање ове правне ствари, и да је дао довољно јасно образложење у погледу чињеница које сматра одлучним, па нема битне повреде одредаба парничног поступка на које ревидент указује, у смислу да је другостепени суд пропустио да цени жалбене наводе. Међутим, побијана пресуда је, као и првостепена, донета погрешном применом материјалног права у делу у којем је одлучено о тужбеном захтеву за главни дуг од 60.302.089,00 динара са законским затезним каматама.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у поступку стечаја који се над њим водио огласио продају имовине, у ком поступку је тужени проглашен за победника тиме што је понудио највишу цену од 301.135.462,00 динара. Тужени је платио продајну цену. Стечајни суд је донео решење Ст 142/14 дана 11.12.2015. године којим је констатовао да је извршена продаја имовине стечајног дужника туженом као купцу и наложио брисање терета, те је решењем од 11.12.2015. године одобрио да се са купцем закључи уговор о продаји. Уговор о продаји закључен је и оверен под Опу 1376/2015 дана 22.12.2015. године. Тужилац је туженом 22.12.2015. године испоставио четири рачуна којима је фактурисао за продату имовину постигнуту цену, у коју је ПДВ урачунат.

Међутим, Пореска управа – Филијала Палилула је у поступку контроле утврдила тужиоцу решењем број 47-00425/2016-0015-010 од 17.02.2017. године непријављену обавезу на име пореза на додату вредност, по основу извршене продаје, у износу од 60.302.089,00 динара и по основу камате 8.108.091,62 динар. Тужилац је по наведеном решењу платио порез на додату вредност и камате у укупном износу од 72.130.967,00 динара. Затим је тужилац туженом испоставио, на основу решења Пореске управе од 17.02.2017. године, три рачуна за разлику ПДВ-а, на износ од 50.199.281,52 динара, 5.131.348,26 динара и 4.896.462,62 динара, што је предмет тужбеног захтева.

Првостепени суд је утврдио да је по закљученом уговору о купопродаји покретне и непокретне имовине Опу 1376-2015 од 22.12.2015. године тужилац у стечају испоставио туженом рачуне 22.12.2015. године у којима је фактурисао цену припадајућег права на грађевинском земљишту са објектом у изградњи у износу од 209.158.880,11 динара и ПДВ 20% од 41.831.776,02 динара, затим цену опреме, грађевинских машина и теретних возила у износу од 21.407.152,74 динара и ПДВ од 20% у износу од 4.281.430,55 динара и ценом материјала и ситног инвентара у износу од 20.380.185,48 динара и ПДВ од 4.076.037,10 динара, укупно 301.135.462,00 динара са урачунатим ПДВ-ом. По тим рачунима је Пореска управа констатовала непријављену обавезу за порез на додату вредност од 60.302.089,00 динара и камату од 8.108.091,62 динара на основицу коју чини продајна цена од 301.135.462,00 динара. Решење Пореске управе од 17.02.2017. године, у вези ког је тужилац у стечају фактурисао туженом разлику пореза на додату вредност, укинута је по жалби тужиоца, али је у поновљеном поступку Пореска управа донела решење 29.08.2018. године којим је утврдила идентичну пореску обавезу као и по решењу од 17.02.2017. године. Поступак стечаја над привредним друштвом Пројектомонтажа АД је обустављен и настављен је у односу на стечајну масу, сада тужиоца. Стечајни дужник је продат као правно лице.

Првостепени суд је још утврдио да је Уговором о купопродаји покретне и непокретне имовине Упо 1376-2015 од 22.12.2015. године у члану 3. предвиђена обавеза туженог да плати цену од 301.135.462,00 динара, а у члану 4. да је продавац сагласан да се тужени након исплате цене укњижи као власник непокретности, док се покретне ствари преносе у својину у тренутку исплате продајне цене, и да тужени стиче право својине на предметима продаје без пореских обавеза насталих пре извршене продаје. Према члану 9.5. Уговора тужени сноси и одговарајуће порезе који проистекну по основу тог уговора.

На основу тако утврђеног чињеничног стања је првостепени суд одбио тужбени захтев. Закључак је првостепеног суда да тужилац јесте активно легитимисан да потражује предмет тужбеног захтева у односу на туженог, јер предметно потраживање није процењено код продаје привредног друштва у стечају, те је остало као потраживање стечајне масе. Међутим, првостепени суд закључује да је воља уговорних страна и пре формалног закључења уговора управо била да стечајни управник прода, а тужени плати лицитирану цену, коју је тужени и платио и то у процедури прописаној Законом о стечају, која се цена не може мењати. Првостепени суд закључује да је у цену продате имовине коју је тужени купио урачунат порез на додату вредност, из чињенице да је уговором јасно одређена цена и да је стечајни управник издао тужиоцу три рачуна укупно на тако уговорену вредност, при чему је у цену укалкулисао порез

на додату вредност. Првостепени суд образлаже да одредбу члана 9.5. Уговора тумачи уско, нарочито јер стечајни управник приликом процене имовине није имао у виду да ли и у ком износу порез на додату вредност опретећује цену имовине, нити је у јавном огласу наведено да порез на додату вредност није укључен у лицитирану цену. По схватању првостепеног суда члан 9.5. Уговора не значи постојање обавезе на страни туженог као купца да плати накнадну пореску обавезу која по решењу Пореске управе терети тужиоца, односно да се на излицитирану и плаћену цену обавеза пореза на додату вредност не може превалити на туженог. С тим у вези, првостепени суд налази да се не може утврђивати у овом парничном поступку да ли уопште постоји пореска обавеза тужиоца у погледу накнадно обрачунатог пореза, већ се решава искључиво у одговарајућем управном поступку.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду са образложењем да основ за стицање права својине на продату имовину није уговор, већ решење стечајног судије који утврђује да ли су испуњени услови да се констатује да је продаја извршена, под чим се подразумева и исплата цене од стране купца. Правноснажношћу тог решења поступак продаје је окончан и постигнута цена се више не може мењати. Другостепени суд сматра да се терећењем купца обавезом на име ПДВ-а иде за изменом постигнуте и исплаћене цене, и то пошто је продаја већ окончана. И другостепени суд сматра да се одредба члана 9.5. Уговора закљученог међу парничним странкама мора тумачити рестриктивно, у смислу да је стечајни управник приликом формирања цене морао имати у виду у коме је износу ПДВ оптерећује цену имовине и, шта више, да је ова одредба уговора нејасна и неодређена и да не успоставља обавезу туженог као купца. Ово с тога, што није наведено који су то порези који се сматрају припадајућим.

Ревизијски суд не прихвата закључке нижестепених судова о основу обавезе туженог за правилне.

Одредбе уговора обавезују уговорне стране. То је тако по одредби члана 17. став 1. Закона о облигационим односима, а и подразумева се начелом савесности и поштења у заснивању и остваривању права и обавеза из облигационоправних односа, прописаном у члану 12. истог Закона, па без обзира у ком поступку је дошло до заснивања облигационоправног односа. Уочљиво је да нижестепени судови „рестриктивно“ тумаче одредбу члана 9.5. Уговора кога су парничне странке закључиле, а да не дају садржину одредбе уговора до које долазе таквим „рестриктивним“ тумачењем. Одредба 9.5. Уговора је јасна и гласи како је утврђено у поступку: Купац сноси трошкове овере овог Уговора, као и одговарајуће порезе и дажбине које проистекну по основу овог Уговора. Из овог уговора проистекла је обавеза плаћања пореза на додату вредност на основицу коју чини продајна цена од 301.135.462,00 динара, и то у износу од 60.302.089,00 динара, и по основу камате 8.108.091,62 динар. Шта више, Јавни бележник је у клаузули о потврђивању уговора ОПУ 1376-2015 поучио и упозорио купца да је дужан сходно уговору да у законом прописаном року поднесе пријаву надлежној пореској управи о насталој промени, што упућује на јасно уговорену обавезу туженог. Обавеза је утврђена у пореском поступку, од стране Пореске управе решењем од 29.08.2018. године. Тако утврђену обавезу тужени не може доводити у питање у овом парничном поступку истицањем другачије примене права од значаја за постојање и висину пореске обавезе. Нема основа у садржини Уговора тумачењу да се обавеза туженог, конституисана сагласном вољом уговорних страна у одредби члана 9.5. Уговора као обавеза на снашање пореза који проистекну из чињенице закључења Уговора, избегне позивањем на уговорену цену и

исплату тако уговорене цене. Није уговорено да је ПДВ саставни део уговорене цене, већ је уговорено да купац сноси и одговарајуће порезе и дажбине које проистекну по основу овог Уговора. Околност да је тужилац у фактурама на име цене приказао ПДВ као урачунат у уговорени износ цене, не мења садржину уговора према којој је поред цене тужени дужан да сноси и одговарајуће порезе који проистекну по основу Уговора. Дакле, тужилац је овлашћен, одредбом члана 262. став 1. Закона о облигационим односима да од туженог захтева испуњење обавезе уговорене чланом 9.5. Уговора о купопродаји покретне и непокретне имовине на исплату на име настале пореске обавезе, у висини од 60.302.089,00 динара колико је утврђена пореска обавеза тужиоцу, као и законске затезне камате од дана када је туженог позвао на испуњење, сагласно члану 324. став 2. Закона о облигационим односима. Тужени није у обавези да тужиоцу накнади трошкове које је тужилац имао плаћањем затезне камате на пореску обавезу, јер је то камата за доцњу тужиоца као пореског обвезника.

Зато је Врховни касациони суд, применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку преиначио првостепену и другостепену пресуду и обавезао туженог на исплату тужиоцу 60.302.089,00 динара са законским затезним каматама као у изреци, крећући се у границама постављеног тужбеног захтева. При том, ревизијски суд је става да је тужени у обавези да тужиоцу плати законске затезне камате на дуговани износ од кад је тужилац тражио исплату, односно од испостављаа рачуна, у складу са одредбама члана 277. и 324. ЗОО. Одбијена је ревизија у односу на преостали део другостепене пресуде, којим је потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу за главни захтев преко 60.302.089,00 динара и тражене законске затезне камате на ту разлику (почев од најранијих датума), јер у том делу тужбени захтев нема основа у одредбама Уговора закљученог међу парничним странкама и утврђеној пореској обавези.

Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка и то, првостепеног у износима од по 45.000,00 динара за састав тужбе и поднесака од 09.05.2017. и од 16.10.2017. године, док састав других поднесака (од укупно 5) није био нужен за вођење парнице, за приступ на 3 одржана рочишта по 46.500,00 динара и за приступ на 4 неодржана рочишта по 23.250,00 динара, за таксу за тужбу и за пресуду по 390.000,00 динара, укупно 1.147.500,00 динара, применом одредаба члана 165, 153, 154. и 163. став 1. Закона о парничним трошковима, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Закона о судским таксама, према одређеном захтеву тужиоца.

Према изнетим разлозима је Врховни касациони суд одлучио као у изреци, по одредбама члана 416. став 1. и члана 414. Закона о парничном поступку.

Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију, с обзиром да тај трошак није био потребан за вођење поступка.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић